

*Др Ненад Ђурђевић, редовни професор
Правног факултета Универзитета у Крагујевцу*

УДК: 351.746.2

DOI: 10.46793/XVMajsko.359DJ

ВРШЕЊЕ ПОСЛОВА ОДРЖАВАЊА РЕДА НА ЈАВНИМ СКУПОВИМА*

Резиме

Приватно обезбеђење према Закону о приватном обезбеђењу Републике Србије обухвата, између осталог, и пружање услуга, односно вршење послова одржавања реда на јавним скуповима (редарска служба). Ове послове могу да врше само правна лица и предузетници регистровани за делатност приватног обезбеђења, као и правна лица и предузетници који су образовали унутрашњи облик организовања обезбеђења за сопствене потребе (самозащитна делатност). Међутим, унутрашње службе обезбеђења не могу пружати услуге обезбеђења другима. Правно лице и предузетник послове одржавања реда на јавном скупу може вршити само на основу и у оквиру закљученог писаног уговора са јавног скупа коме се пружају услуге. Овакав основни концепт осигурања безбедности на јавним скуповима прихваћен доношењем Закона о приватном обезбеђењу 2013. године, и потврђен Законом о јавном окупљању из 2016. године, суштински је измењен, односно доведен у питање изменама и допунама Закона о приватном обезбеђењу усвојеним крајем 2018. године. Тим изменама је допуштено да организатор јавног скупа, под одређеним условима, сам организује редарску службу, у оквиру које ће послове одржавања реда да врше само редари које је он ангажовао. Аутор у раду анализира нова решења Закона о приватном обезбеђењу које се односе на услове и начине пружања услуга одржавања реда на јавним скуповима, пре свега са становишта питање да ли те одредбе доприносе безбедност учесника јавних скупова и трећих лица.

Кључне речи: *јавно окупљање, услуге, одржавање реда, редари, редарска служба.*

---

* Рад је написан у оквиру пројекта Правног факултета Универзитета у Крагујевцу "XXI век – век услуга и Услужног права", бр. 179012, који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

1. Увод

Приватни сектор безбедности је подсистем система безбедности у једној држави и обухвата више области, као што су су: физичка, техничка, противпожарна и противдиверзиона заштите, заштита на раду и др.¹ То нису засебни, раздвојени и неповезани елементи, већ јер реч о увезаном систему који кроз континуирани процес реализује функцију безбедности.² Приватном сектору безбедности су, при том, поверени бројни важни послови, укључујући и осигурање реда и мира на јавним скуповима. По својој суштини приватна безбедност се схвата као „планска и организована самостална или заједничка делатност и функција појединца, организација, приватних или професионалних агенција, усмерених на сопствену заштиту или заштиту других, као и заштиту одговарајућих лица, простора, објеката, пословања или делатности, а који нису покривени ексклузивном заштитом државних органа.“³ Она подразумева како пружање услуга безбедности које врше организације у приватном власништву тако и саме те услуге, при чему се рад субјеката приватне безбедности базира на комерцијалној основи.⁴ Основна сврха приватне безбедности је превентивно деловање у подручју безбедности, односно предузимање допуштених радњи и мера од стране лица које обављају послове приватне безбедности ради спречавања и откривања штетних појава и противправних радњи које угрожавају телесну неповредивост и нарушавају достојанство лица, односно умањују вредност имовине која је предмет заштите, унутар простора уговорног односа и надлежности.⁵

Права на слободу окупљања гарантовано је чл. 54 Устава Републике Србије из 2006. године и чл. 2. Закона о јавном окупљању (ЗЈО)⁶ из 2016. године. Према Уставу Србије, мирно окупљање грађана је слободно, с тим да

---

¹ Никач, Ж., Корајлић, Н., Ахић, Ј., Бећировић, М., *Правна регулатива приватне безбедности на просторима некадашње СФРЈ, са освртом на последње промене у Србији*, Криминалистичке теме, бр. 3 -4/2013, стр. 28.

² Стајић, Љ., Мандић, Г., *Неке контраверзе Закон о приватном обезбеђењу*, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, бр. 2/2014, стр. 132.

³ *Исто*, стр. 30.

⁴ *Исто*, стр. 31. Међу онима који се баве питањима приватног обезбеђења постоји суштинска дилема да ли је код приватног обезбеђења (безбедности) доминантни фактор услуге или безбедност. Ово питање је повезано и са разматрањем основног циља вршења послова приватног обезбеђења, односно да ли је то служење интересима друштва или интересима организације или појединца који је приватни наручилац тих послова. Све то је повезано и са дилемом да ли се приватно обезбеђење темељи на право грађана на самозаштиту или на преношењу одређених функција система безбедности са државе на приватни сектор.

⁵ Бурић, И., *Овласти особа које обављају послове приватне заштите у Републици Хрватској*, завршни рад, Велеучилиште у Карловцу, 2015, стр. 12.

⁶ „Сл. гласник РС“, бр. 6/2016.

окупљање у затвореном простору не подлеже одобрењу, ни пријављивању. Насупрот томе, зборови, демонстрације и друга окупљања грађана на отвореном простору пријављују се државном органу, у складу са законом.

Јавним скупом се сматра скуп већег броја грађана који је доступан јавности, односно који је приступачан лицима чији број и идентитет нису унапред одређени, на коме се расправља о питањима која су од општег друштвеног значаја или се тичу права и интереса грађана. Учесници скупа су индивидуално неодређена лица. Не могу се сматрати јавним они скупови на којима могу присуствовати само тачно одређена лица (нпр. седнице скупштине општине, седнице скупштина удружења грађана и др.), без обзира што број тих лица може бити веома велик.⁷

Према Закону о јавном окупљању, мирно окупљање је слободно и свако има право да организује окупљање и да у њему учествује (чл. 2). Закон о јавном окупљању није дефинисао *појам јавног скупа*, али се он може извести из појма *окупљања*. Под окупљањем сматра се окупљање више од 20 лица ради изражавања, остваривања и промовисања државних, политичких, социјалних и националних уверења и циљева, других слобода и права у демократском друштву. Окупљањем се сматрају и други облици окупљања којима је сврха остваривање верских, културних, хуманитарних, спортских, забавних и других интереса (чл. 3. ЗЈО). Дакле, у смислу Закона о јавном окупљању, јавни скуп је свако окупљање више од 20 лица ради изражавања, остваривања и промовисања државних, политичких, социјалних и националних уверења и циљева, других слобода и права у демократском друштву, као и други облици окупљања којима је сврха остваривање верских, културних, хуманитарних, спортских, забавних и других интереса. За одређење јавног скупа није битно да ли се он обавезно пријављује или не.

Организатор окупљања је физичко или правно лице које, у складу с одредбама Закона о јавном окупљању, позива на окупљање, припрема и организује окупљање. Организатор може да одреди и вођу окупљања. Уколико организатор именује вођу окупљања, вођа окупљања дужан је да испуњава обавезе организатора (осим ангажовања редарске службе јер је то обавеза организатора).⁸

Свако окупљање на отвореном простору пријављују се Министарству унутрашњих послова – организационој јединици надлежној по месту окупљања, односно по месту почетка окупљања у покрету. Не пријављују се: окупљања у затвореном простору; верска окупљања у верским објектима и друга традиционална народна окупљања, вашари, сабори, свадбе, погребни; државне свечаности, јубилеји и друга окупљања која организују државни органи; спонтана мирна окупљања, без организатора, као непосредна реакција на одређени догађај, након тог догађаја, који се одржавају на отвореном или у

---

⁷ Лазаревић, Љ., *Коментар Кривичног законика Републике Србије*, Београд, 2006, стр. 457.

⁸ Видети чл. 11. ЗЈО.

затвореном простору, ради изражавања мишљења и ставова поводом насталог догађаја.⁹ Међутим, спонтаним мирним окупљањем не сматра се окупљање на које позива физичко или правно лице које је, у складу са одредбама Закона о јавном окупљању, организатор окупљања.¹⁰

У основне дужности организатора спада и **ангажовање редарске службе** и обезбеђење одржавања мирног окупљања на начин да се онемогући избијање насиља и недолично понашање учесника током трајања окупљања, као и приликом доласка и одласка учесника скупа са места окупљања, као и вођење и надзор окупљања и **организовање и усмеравање рада редара, без обзира да ли је у питању јавни скуп који се пријављује или не пријављује.**¹¹ Разуме се, обавеза ангажовања или организовања редарске службе не постоји код спонтаних мирних окупљања грађана, јер код њих и не постоји „организатор“, па и нема ко да такву службу организује или ангажује.

Већи број људи окупљен на једном месту представља увек потенцијални извор опасности штете, јер мало је потребно да се они претворе у разјарену гомилу, или успаничену масу. Чињеницу да јавни скупови представљају значајан потенцијални извор проузорковања штета, Врховни суд Србије је изразио следећим речима: "Познато је да под одређеним условима велике масе људи сабијене на једном одређеном простору, под условом да нису подвргнути на том скупу одређеној дисциплини - војној или слично - могу саме по себи, под одређеним условима, да представљају опасност за појединце из тако скупљене масе или за друга лица ван те масе".¹²

Уколико организатор именује вођу окупљања, вођа окупљања дужан је да испуњава обавезе организатора у вези организације и усмеравања рада редара. Закон о јавном окупљању није изричито регулисао како се "ангажује" редарска служба нити ко могу бити редари. Међутим, на то питање се примењује Закон о приватном обезбеђењу.¹³ Закон о јавном окупљању није ближе утврдио ни дужности и овлашћења редара (редарске службе) па се и у том погледу примењују одредбе Закона о приватном обезбеђењу.

---

⁹ Организатор јавног окупљања за које не постоји дужности пријављивања има обавезу да обавести надлежни орган (надлежну Полицијску управу) о приредби (окупљању) када сматра да одржавање окупљања захтева предузимање мера безбедности од стране полиције.

¹⁰ Више видети: Ђурђевић, Н., Оташевић, Б., *Обавеза организатора да пријави спортску приредбу*, Правни живот, књ. 599, бр. 9/2017, стр. 599-616.

¹¹ О остваривању слободе окупљања и пружању услуга одржавања реда на јавним скуповима, као саставном делу одржавања јавног скупа, више видети: Ђурђевић, Н., *Слобода окупљања и пружање услуга одржавања реда на јавним скуповима*. Зборник радова: XXI век - век услуга и Услужног права, књ. 7, Крагујевац, 2016, стр. 71-91.

¹² Пресуда Врховног суда Народне Републике Србије, Гж 1735/57, од 13. 6. 1957, Збирка судских одлука, књ. 2, св. 2, стр. 107.

¹³ "Сл. гласник РС", бр. 104/2013-8, 42/2015-3 и 87/2018.

Закон о приватном обезбеђењу донет је 2013. године. Изменама овог закона из 2015. године, његова примена одложена је до 1. јануара 2017. године. На самом крају 2018. године усвојене су нове измене и допуне Закона о приватном обезбеђењу. У Образложењу Предлога закона о изменама и допунама Закона о приватном обезбеђењу наведено је да је закључно са 30. маја 2018. године стручни испит приватног обезбеђења положило 37.920 кандидата, физичким лицима издато је 33.310 лиценци приватног обезбеђења, правним лицима издато је 890 лиценци приватног обезбеђења, као и 82 овлашћења центрима за обуку приватног обезбеђења.¹⁴

Приватно обезбеђење према Закону о приватном обезбеђењу Републике Србије (ЗПО) обухвата, између осталог, и пружање услуга, односно вршење послова одржавања реда на јавним скуповима (редарска служба). Ове послове могу да врше само правна лица и предузетници регистровани за делатност приватног обезбеђења, као и правна лица и предузетници који су образовали унутрашњи облик организовања обезбеђења за сопствене потребе (самозаштитна делатност). Међутим, унутрашње службе обезбеђења не могу пружати услуге обезбеђења другима. Правно лице и предузетник послове одржавања реда на јавном скупу може вршити само на основу и у оквиру закљученог писаног уговора са јавног скупа коме се пружају услуге. Овакав основни концепт осигурања безбедности на јавним скуповима прихваћен доношењем Закона о приватном обезбеђењу 2013. године, и потврђен Законом о јавном окупљању из 2016. године, суштински је измењен, односно доведен у питање изменама и допунама Закона о приватном обезбеђењу усвојеним крајем 2018. године. Те измене су донеле суштинску промену у односу на важећи Закон о приватном обезбеђењу када је у питању рад редарских служби на јавним скуповима, спортским приредбама и другим местима окупљања грађана (јавна окупљања, јавни скупови), и то како у концепцијском смислу тако и у погледу појединачних законских решења која се односе на организовање и ангажовање редарске службе, обуку редара и издавање одобрења за рад, овлашћења редара и других питања везаних за рад редарске службе и редара. За тему овог рада је најважније да је допуштено да организатор јавног скупа,

---

¹⁴ У литератури се наводи да систем приватне без безбедности у Републици Србији има следеће карактеристике: половина регистрованих фирми је из Београда; у организацијама за приватно обезбеђење ради од 40 до 50 хиљада људи; годишња вредност тржишта приватног обезбеђења је преко 150 милиона евра; тржиштем доминирају две велике мултинационалне компаније – Секуритас и Г4Ц; најбољу позицију на тржишту имају фирме које су повезане са политичким партијама које су на власти; преко 60% послова су уговори са јавним сектором; послови са државним институцијама и јавним предузећима по вредности представљају преко 80% послова обезбеђења; цена радног сата је нереално ниска – око 1 евро; око 30% радника ради на црно и сиво. Видети: Симовић, С., Манић, М., *Услуге приватног обезбеђења у Србији – економски значај*, Зборник радова: Савремени правни промет и услуге, Крагујевац, 2018, стр. 159. и 161.

под одређеним условима, сам организује редарску службу, у оквиру које ће послове одржавања реда да врше само редари које је он ангажовао. Тиме је Законом о приватном обезбеђењу суштински, иако не формалноправно, промењен Закон о јавном окупљању, на начин да је прихваћен приступ из Закона о јавном окупљању Републике Хрватске. Према чл. 16. Закона о јавном окупљању Хрватске,¹⁵ организатор је дужан осигурати ред и мир на мирном окупљању, као и довољан број редара. Он, међутим, може, али не мора, обављање редарских послова поверити трговачком друштву регистрованом за обављање заштитарске делатности. Разлика ипак постоји између Србије и Хрватске, јер према Закону о приватном обезбеђењу Србије, за одређене јавне скупове и даље је потребно уговорно ангажовање лиценциране организације за обезбеђење.

Истовремено када су усвојене измене Закона о приватно обезбеђењу, Народна скупштина је усвојила и измене и допуне Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, имајући у виду да су спортске приредбе најбројнији јавни скупови у Републици Србији. Када је у питању вршење послова одржавања реда на спортским приредбама, изменама Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама из 2018. у чл. 8. додат је ст. 2, који гласи: „Приликом одржавања међународних спортских приредаба, спортских приредаба повећаног ризика или спортских приредаба највишег ранга националних екипних спортских такмичења, организатор је дужан да, за обављање послова редарске службе, ангажује правно лице или предузетника за вршење послова приватног обезбеђења“. Таквим приступом се Република Србија када су у питању спортске приредбе суштински вратила на стање када је организовање или ангажовање редарске службе и обука редара била регулисана Законом о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама пер измена из 2018.¹⁶ Питање је, међутим, да ли су начињене измене унапредиле безбедност на спортским приредбама имајући у виду да су досадашња искуства у обезбеђењу спортских приредби, посебно оних високоризичних, показала су да приступ овом проблему, захтева висок степен планирања, организације, тактичке припремљености и оспособљености.¹⁷ Пракса је показала да у време када су организатора самостално „организовали“ редарску службу да она не само да није квалитетно обављала свој посао већ је често била и „саучесник“ у бројним проблемима (нпр. уношење бакљи). Тај проблем не може бити решен, по

---

¹⁵ „Народне новине“, 128/99, 90/05, 139/05, 150/05, 82/11, 78/12.

¹⁶ Више видети: Ђурђевић, Н., *Законски оквир за борбу против насиља и недоличног понашања на спортским приредбама у Републици Србији*. Зборник радова: Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, књ. 6, Крагујевац, 2018, стр. 277-304.

¹⁷ Оташевић, Б., *Обезбеђење високоризичних спортских приредби*, Правни живот, год. (LXIV), бр. 9/2015, стр. 544.

нашем мишљењу, само тако што ће се у редарске службе ангажовати искључиво лица која су положила одређени испит или долазе из сфере „сектора безбедности“ (полиција, војска и др.).

Дакле, оправдано се поставља питање да ли нова решења Закона о приватном обезбеђењу која се односе на услове и начине пружања услуге одржавања реда на јавним скуповима доприносе безбедност учесника јавних скупова и трећих лица. Систем који је био установљен пре доношења измена Закона о приватно обезбеђењу 2018. године је имао своје недостатке, пре свега са становишта неусклађености и недоречености законских прописа која су регулисала различите аспекте организовања појединих јавних скупова (Закон о приватном обезбеђењу, Закон о јавном окупљању, Закон о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, Закон о спорту). Ти недостаци и даље нису у потпуности отклоњени, а догађаји који прате политичке јавне скупове и поједина спортска такмичења у Србији са почетка 2019. године не даје места оптимизму да је последњим изменама законских прописа унапређена заштита и безбедност учесника јавних скупова и трећих лица.

Разлози зашто се приступило променама одредби о редарским службама на јавним скуповима наведени су у Образложењу Предлога закона о изменама и допунама Закона о приватно обезбеђењу из октобра месеца 2018. године¹⁸: „Наиме, Закон о јавном окупљању организаторима окупљања ствара обавезу ангажовања редарске службе. У досадашњој примени Закона о приватном обезбеђењу, а пре свега због броја спортских приредби који на годишњем нивоу броје и до 50 000 оваквих окупљања уочено је да правна лица и предузетници за приватно обезбеђење не располажу, у свим случајевима, људским капацитетима да се овакви догађаји адекватно обезбеде, због чега се јавила потреба за лиценцирањем редара. Посебан проблем је уочен у области организовања спортских манифестација, где организатори окупљања, посебно у мањим срединама, нису у могућности да ангажују приватно обезбеђење, јер нема довољно правних лица и предузетника који обављају ову делатност или немају довољно расположивих ресурса да пруже услугу обезбеђења јавног скупа поред својих редовних обавеза. Будући да су Законом о приватном обезбеђењу укинуте одредбе Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, које се односе на организовање, обуку и рад редарске службе, уређењем редарске службе у овом закону у делу обезбеђења јавних окупљања, створиће се амбијент за потпуно и доследно спровођење Закона о јавном окупљању и омогућиће се организаторима окупљања да, под условима из овог закона, организују обезбеђење јавног окупљања ангажовањем обучених редара или ангажовањем професионалне организације приватног обезбеђења.“ Оно што је интересантно јесте да је изостављен део образложења из Нацрта овог закона у коме је било наведено: „У досадашњој примени Закона о приватном обезбеђењу, уочено је да правна

---

¹⁸ http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/doc/predlozi_zakona/2018/3330-18%20-Lat.doc

лица и предузетници за приватно обезбеђење нису у довољној мери заинтересовани да пружају услуге обезбеђења јавних окупљања, а посебно ризичних код којих може доћи до повређивања службеника обезбеђења, њиховог одсуства са редовног рада и отежаног извршавања редовних уговорених послова“. Овакво образложење је очигледно изостављено, иако тачно говори о суштинском делу проблема нефункционисања система обезбеђења јавних скупова онако како је то било прописано Законом о Приватном обезбеђењу и Законом о јавним скуповима, јер отвара више питања него што даје одговора. Основна логична питања су: Ако професионалне организације за приватно обезбеђење не желе да пружају услугу обезбеђења јавног окупљања, за коју су регистроване и за коју су добиле лиценцу, а посебно ризичног, зато што се боје за повређивање својих службеника, како ће то онда неки организатор јавног скупа да образује адекватну редарску службу у којој се редари неће плашити да примене своја овлашћења због „повређивања“? Ако су професионалне организације за приватно обезбеђење „забринуте“ за „одсуство са рада“ својих запослених службеника обезбеђења због могућих повреда здравља током обављања редарске службе на неком, посебно ризичном јавном скупу, како да таква забринутост не постоји нпр. у Министарству унутрашњих послова или у Војсци Србији у односу на њихове припаднике који ће хонорарно или волонтерски да обављају послове редара на неком јавном скупу? Да ли исту „забринутост“ треба да дели и сви други послодавци чији се запосленици хонорарно или волонтерски баве пословима редара на јавним скуповима, и какав би одговор био на такву „забринутост“?

Ми ћемо у овом раду анализирати суштинске елементе тих нових законских решења која се односе на вршење послова обезбеђења јавних скупова и изнети одређене примедбе. Закон о приватном обезбеђењу (ЗПО) је послове редарске службе регулисао у чл. 40-43, али се одредбе од значаја за рад редарске службе на јавним скуповима и обављање послова редара налазе и у бројним другим одредбама овог закона. Суштинско је питање да ли су измене Закона из 2018. године створиле организационе, системске и функционалне механизме који омогућавају да се одговори на изазове и ризике које прате организовање јавних скупова, свих врста, у Републици Србији.

Независно од изнетих примедби и сугестије, неспорна је потреба да се изврше одређене измене и допуне Закона о приватном обезбеђењу јер је пракса показала да постоје значајни проблеми у спровођењу тог закона, укључујући и рад редарских служби на јавним окупљањима.

2. Вршење послова обезбеђења јавног скупа као услужна делатност

За разлику од ранијих решења Закона о приватном обезбеђењу којима је утврђено да је организатор јавног окупљања (укључујући и спортске приредбе) био обавезан да за обављање послова редарске службе на јавном скупу

ангажује путем уговора привредно друштво или предузетника са лиценцом, изменама Закона о приватном обезбеђењу из 2018. године се утврђује могућност да организатор самостално организује редарску службу тако што ће ангажовати редаре који су добили одобрење МУПа за обављање послова редарске службе (након спроведене обуке и положеног испита).

Из формулација новог ст. 2. чл. 8. Закона о приватном обезбеђењу, али и из неких других одредби Закона о приватном обезбеђењу које се односе на редарску службу и редаре спорно је да ли су послови редарске службе коју је организовао сам организатор јавног окупљања у опште послови приватног обезбеђења, и да ли се они обављају у виду пружања услуга организатору јавног окупљања. Самим тим се поставља и питање да ли редарске службе које организује сам организатор јавног окупљања у опште и могу бити регулисане у Закону о приватном обезбеђењу, имајући у виду одредбу чл. 1. тог закона, или би требале бити регулисане изменама Закона о јавном окупљању и Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама. Довољно је упоредити одредбе чл. 2. (које нису измењене) и усвојене измене у чл. 8. Закона о приватном обезбеђењу па видети суштину проблема. На име, чл. 2. ст. 1. Закона о приватном обезбеђењу је утврђено да приватно обезбеђење, у смислу тог закона, обухвата и пружање услуга одржавања реда на јавним скуповима, спортским приредбама и другим местима окупљања грађана (редарска служба), које врше правна лица и предузетници регистрована за ту делатност, као и правна лица и предузетници који су образовали унутрашњи облик организовања обезбеђења за сопствене потребе (самозаштитна делатност). Самим тим, послови редарске службе коју образује организатор окупљања нису послови приватног обезбеђења. Уколико се и те редарске службе желе сматрати приватним обезбеђењем, у смислу Закона о приватном обезбеђењу, онда су биле потребне и одговарајуће измене у чл. 2. Закона о приватном обезбеђењу.

Правна лица и предузетници који пружају услугу одржавања реда на јавним скуповима морају да имају одговарајућу лиценцу за вршење послова приватног обезбеђења, издату од Министарства унутрашњих послова (лиценцу за вршење послова физичко-техничке заштите без оружја или лиценцу за вршење послова физичко-техничке заштите са оружјем), као и да обезбеде услове и средства за вршење послова одржавања реда на јавним скуповима у складу са важећим стандардима и прописима којим се уређује област безбедности и здравља на раду. Један од услова за добијање ове лиценце је да се има најмање 10 запослених службеника обезбеђења са Лиценцом за вршење основних послова службеника обезбеђења.

Правно лице и предузетник послове одржавања реда на јавном скупу може вршити само на основу и у оквиру закљученог писаног уговора са организатором јавног окупљања (правно или физичко лице) коме се пружају услуге. Уговор, поред осталог, мора садржати: име и презиме, ЈМБГ и број личне карте потписника уговора; јасно одређен предмет уговора (пре свега да

ли обезбеђење јавног скупа обухвата само одржавање јавног реда путем физичке заштите или обухвата и техничку заштиту); начин вршења уговорених послова обезбеђења јавног скупа (врста, категорија, уговорена овлашћења службеника обезбеђења и редара); број и место рада службеника обезбеђења и редара по уговору, као и уговорено време пружања услуга у току дана; датум почетка вршења услуга и време трајања уговора.¹⁹

За вршење послова одржавања реда на јавном скупу не може се ангажовати правно лице или предузетник које нема одговарајућу лиценцу. Уговором се не може утврдити мањи ниво услуга обезбеђења од оних који су предвиђени актом о процени ризика (у заштити лица, имовине и пословања), када ја ова процена обавезна у складу са Законом о приватном обезбеђењу. Процена ризика се врши по захтевима и на начин прописан важећим српским стандардима у области приватног обезбеђења.²⁰

На свака три запослена службеника обезбеђења у редарској служби, правно лице и предузетник за приватно обезбеђење може за обављање послова редарске службе повремено и привремено ангажовати додатних 10 службеника обезбеђења са лиценцом или редара.

Правна лица и предузетници за приватно обезбеђење, у складу са Законом о приватном обезбеђењу, могу вршити послове одржавања реда: на јавном скупу у смислу прописа којима се уређује окупљање грађана; на спортским приредбама; на местима и објектима где се окупљају грађани поводом одржавања забавних, музичких, културних и других програма.²¹ У свим овим случајевима је реч о јавном окупљању у смислу Закона о јавном окупљању, а разлика је само у циљевима окупљања. Када Закон о приватном обезбеђењу издваја „јавни скуп у смислу прописа којима се уређује окупљање грађа“ мисли, у ствари, на јавно окупљање ради изражавања, остваривања и промовисања државних, политичких, социјалних и националних уверења и циљева, других слобода и права у демократском друштву, из Закона о јавно окупљању.

Правно лице и предузетник за приватно обезбеђење услуге одржавања реда на јавном скупу пружа преко ангажованих службеника обезбеђења (у радном односу или ван њега) и преко ангажованих редара (ван радног односа).

3. Начин образовања редарске службе од стране организатора јавног скупа и начин ангажовања редара

Закон о јавном окупљању није изричито регулисао како се “ангажује” редарска служба, ко може вршити послове у редарској служби и који су послови и овлашћења редарске службе (укључујући и службенике обезбеђења

---

¹⁹ Чл. 20, ст. 2. ЗПО

²⁰ Чл. 20, ст. 3-5. ЗПО

²¹ Чл. 2, ст. 1. ЗПО.

и редаре), као ни питање процене ризика и сачињавања плана обезбеђења јавног скупа. Међутим, на то питање се примењују одредбе Закон о приватном обезбеђењу којима је регулисан рад редарске службе, службеника обезбеђења и редара.

Према Закону о приватном обезбеђењу, организатор јавног окупљања може на школским манифестацијама, одређеним спортским приредбама, као и на другим јавним окупљањима *када се на овај начин може обезбедити одржавање мирног окупљања* сам организовати редарску службу,²² а на другим јавним окупљањима мора ангажовати правно лице, односно предузетника који има одговарајућу лиценцу за вршење послова приватног обезбеђења. Како је на организатору јавног окупљања обавеза да утврди мере које предузима при организацији, на њему је и одговорност да процени да ли се одржавање мирног окупљања може обезбедити тако што ће он сам организовати редарску службу. У оквирима редарске службе послове обезбеђења јавног скупа непосредно обављају редари и/или службеници обезбеђења, у зависности од начина ангажовања редарске службе.

По својој суштини, по нашем мишљењу, организовање редарске службе од стране организатора јавног скупа јесте нека врста „самозаштитне делатности”,²³ односно редарска служба је једна врста „унутрашње службе обезбеђења”.²⁴ Међутим, за разлику од потпуне уређености образовања унутрашњих облика организовања обезбеђења за сопствене потребе, како у погледу услова за вршење тих послова тако и начина на који се обављају, у Закону о приватном обезбеђењу су, зачуђујуће, изостале одредбе о начину и условима организовања редарске службе и начинима ангажовања редара од стране организатора јавног скупа. Ако је постојање обучене и одговарајуће организовање редарске службе од битног значаја за безбедност учесника јавног скупа и трећих лица, онда је било за очекивати и да се Законом о приватном обезбеђењу ближе регулише на који начин и под којим условима организатор јавног окупљања може да „образује своју редарску службу”, ко том службом руководи, каква је њена организација и на који начин ангажује редаре и

---

²² Видети чл. 40. ст. 2. ЗПО.

²³ Самозаштитна делатност је делатност обезбеђења лица, имовине и пословања које организација обавља за сопствене потребе (чл. 3. ст. 1. тач. 17) ЗПО). Правна лица и предузетници, ради организовања самозаштитне делатности, односно ради заштите своје имовине, пословања, објеката, простора и лица у њима и организовања своје унутрашње (редарске) службе обезбеђења за одржавање реда могу добити лиценцу за самозаштитну делатност, ако испуњавају услове из чл. 10. ст. 1. тач. 2)–6) ЗПО и ако имају најмање два службеника обезбеђења са лиценцом за вршење послова службеника обезбеђења са или без оружја (чл. 45. ст. 1. ЗПО). Унутрашње службе обезбеђења не могу пружати услуге обезбеђења другима (чл. 45. ст. 4. ЗПО).

²⁴ Унутрашња служба обезбеђења (самозаштита) је унутрашњи облик организовања обезбеђења за сопствене потребе (чл. 3. ст. 1. тач. 18) ЗПО).

контролише њихов рад. Није довољно утврдити само ко може и под којим условима да буде редар.²⁵

Законом о приватном обезбеђењу није изричито утврђено да организатор јавног скупа може, када сам организује редарску службу, да као редара (бесплатно или „хонорарно“, односно уз накнаду) ангажује и физичко лице које поседује одговарајућу лиценцу за вршење послова приватног обезбеђења, односно лиценцу за вршење основних послова службеника обезбеђења – без оружја, и тиме има статус службеника обезбеђења (видети чл. 3. ст. 1. тач. 16) ЗПО). Разуме се, уколико је службеник обезбеђења у радном односу код неког правног лица или предузетника за приватно обезбеђење посебно је питање је да ли би тако ангажовање представљало конкуренцију његовом послодавцу и тиме по том основу било недозвољено. Из одредбе чл. 41. ст. 1. Закона о приватном обезбеђењу која се односи на сачињавање плана обезбеђења, посредно се може закључити да је то могуће. Међутим, с обзиром да је чл. 79. ст. 1. тач. 2) и ст. 3. Закона о приватном обезбеђењу прописано да службеник обезбеђења чини прекршај, због кога му се може изрежи и заштитна мера забране вршења делатности у трајању од тре месеца до једне године, ако самостално пружа услуге приватног обезбеђења правном или физичком лицу, а није запослен нити по уговору ангажован у правном лицу или код предузетника за приватно обезбеђење нити је регистрован као предузетник, пре би се могло закључити да физичко лице које има лиценцу службеника обезбеђења може самостално да обавља послове редара на неком јавном скупу ангажовањем од стране организатора само ако је регистрован као предузетник за приватно обезбеђење.

Законом о приватно обезбеђењу је у чл. 41. ст. 1. изричито утврђено да организатор јавног окупљања који организује редарску службу „ангажује“ редаре. Остало је, међутим, потпуно нерегулисано питање на који начин се врши то „ангажовање“. Оно је посебно важно у ситуацији када то „ангажовање“ није ограничено само на један јавни скуп већ обухвата низ јавних скупова које ће неко лице организовати у одређеном периоду. Такво би, на пример, било „ангажовање“ редара од стране одређене спорске организације за све утакмице у текућој такмичарској сезони. Питање се додатно усложњава чињеницом да организатори јавних окупљања могу бити како правна тако и физичка лица и да је природа многих јавних скупова потпуно различита. Од начина ангажовања редара у многоме зависи и која ће права имати ангажовани редари, не само са становишта накнада за обављене редарске послове већ и у погледу накнаде уколико буду повређени током вршења тих послова. С обзиром да на ова питања нема одговор ни Закон о приватном обезбеђењу ни Закон о јавном окупљању, на ангажовање редара би се морала применити *lex generalis* правила. Нама се чини да нема законских препрека да „ангажовање“

---

²⁵ Према Закону о јавном окупљању Хрватске, водитељ мирног окупљања и јавног протеста (просвјета, кога одређује организатор, је тај који усмерава рад редара (чл. 21. ст. 1).

редара“ буде и без накнаде. Питање је, међутим, да ли такво ангажовање треба да буде на основу закљученог уговора са редаром или је довољна одлука организатора јавног скупа да „ангажује“ одређена лица за редара.²⁶ Ми сматрамо да је Законом о приватном обезбеђењу требало предвидети обавезу организатора јавног скупа који сам организује редарску службу да са ангажованим редарима закључи уговор о ангажовању, независно од тога да ли ће редарски послови бити обављени са накнадом или без ње. Законом о приватном обезбеђењу је требао предвидети и минималну садржину тог уговора. То је посебно важно у ситуацији када се као организатор јавног скупа појављује одређено правно лице. Према чл. 5. ст. 2. Закона о раду,²⁷ статус послодавца има свако домаће, односно страно правно или физичко лице које запошљава односно радно ангажује, једно или више лица. Пошто ће ангажовање редари најчешће имати одлике рада ван радног односа, на то ангажовање би према Закону о раду требао применити одредбе чл. 197. и 198. Закона о раду о привременим и повременим пословима, односно одредбе чл. 199. о уговору о делу. У пракси могу, међутим, настати проблеми са становишта испуњености услова за закључење неког од ових уговора код одређених врста јавних скупова или са становишта испуњености услова од стране редара. Према чл. 197. Закона о раду, послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи, у писаном облику, уговор о обављању привремених и повремених послова са: 1) незапосленим лицем; 2) запосленим који ради непуно радно време - до пуног радног времена; и 3) корисником

---

²⁶ Ако би ангажовање редара било облик волонтирања, оно би морало бити у складу са Законом о волонтирању („Сл. гласник РС“, бр. 36/2010). Према чл. 2. ст. 1. Закона о волонтирању, волонтирање јесте организовано добровољно пружање услуге или обављање активности од општег интереса, за опште добро или за добро другог лица, без исплате новчане накнаде или потраживања друге имовинске користи, осим ако овим законом није друкчије одређено. Међутим, са становишта примене Закона о волонтирању на пружање услуге организатору јавног скуп у виду обављања послова редара на јавном скупу постоји читав низ проблема. Тако, на пример, ме сматра се волонтирањем рад ван радног односа, у складу са законом, или обављање послова и активности у политичким странкама, синдикатима и другим удружењима, који су везани за остваривање циљева и задатака тих организација, односно удружења од стране њихових чланова, у складу са статутом (чл. 3. тач. 2) и 7) Закона о волонтирању). Или, привредно друштво може бити организатор волонтирања сако под одређеним условима: организује волонтирање за опште добро, односно добро другог лица на пословима ван делатности привредног друштва; 2) се обављањем волонтерских услуга и активности не стиче добит; 3) волонтирање не замењује рад запослених и других радно ангажованих лица у привредном друштву, и уз сагласност министарства надлежног за рад (чл. 14. ст. 1. и 2. Закона о волонтирању). Волонтирање се, у сваком случају, обавља на основу уговора о волонтирању (чл 15. ст. 1. Закона о волонтирању).

²⁷ „Сл. гласник РС, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење)

старосне пензије. Осим тога, послодавац може за обављање привремених и повремених послова да закључи уговор и са лицем које је члан омладинске или студентске задруге у складу са прописима о задругама (ч. 198. Закона о раду). Дакле, организатор јавног скупа не би могао да ангажује редара путем уговора о обављању привремених и повремених послова уколико је у питању лице које има лиценцу за редара али је у радном односу код другог послодавца са пуним радним временом. То ће увек бити случај када су, на пример, у питању лица из чл. 12. ст. 4. Закона о приватном обезбеђењу, односно лица која раде на пословима овлашћеног полицијског службеника, безбедносно-обавештајним пословима, пословима професионалног припадника Војске Србије, пословима правосудне страже и пословима извршења кривичних санкција, а добила су лиценцу за редара без полагања стручног испита за редара. Проблеми постоје и када је у питању ангажовање редара путем уговора о делу. Према чл. 198. Закона о раду, послодавац може са одређеним лицем да закључи, у писаном облику, уговор о делу ради обављања послова који су ван делатности послодавца, а који имају за предмет предмет самосталну израду или оправку одређене ствари, самостално извршење одређеног физичког или интелектуалног посла. Посао редара јесте физички посао, али је проблем што одређени правним лицима спада у делатност да организују одређене јавне скупове. Тако, на пример, према чл. 33. ст. 1. Закона о спорту, спортске организације се оснивају ради обављања спортских активности и спортских делатности, а у те спортске делатности спада и организовање спортских приредби (чл. 3. ст. 1. тач. 2) Закона о спорту). Слично је и са, на пример, концертним агенцијама.²⁸

Према Закону о јавном окупљању, организатор јавног скупа може бити и физичко лице. У случајевима када организовање одређених јавних скупова не спада у пословну, односно комерцијалну делатност организатора јавног скупа, поставља се питање да ли се на уговор којим се ангажује редар од стране организатора јавног скупа могу применити правила Закона о заштити потрошача о уговорима о пружању услуга у случају када одређено лице, које нема статус службеника обезбеђења већ само лиценцу за редара, послове редара на јавним скуповима врши као своју комерцијалну делатност, за новчану накнаду.²⁹ Ту пре свега мислимо на одредбе чл. 68-82. које се односе

---

²⁸ У спорту би се проблем могао решити тако што би се Правилником о номенклатури спортских звања и занимања утврдило, у складу са чл. 26. ст. 2. Закона о спорту, да су редари на спортским приредбама спортски стручњаци. У том случају би се између организатора спортске приредбе и ангажованих редара закључивао уговор о стручном ангажовању, уз сходну примену одредби Закона о спорту које се односе на уговоре између спортиста и спортских организација (чл. 31. ст. 1. и 3. Закона о спорту).

²⁹ Ако лице које се ангажује од организатора јавног скупа за послове редара на јавном скупу има статус службеника обезбеђења, оно мора имати са организатором јавног скупа писани уговор о пружању услуге у складу са чл. 20. Закона о приватном обезбеђењу.

на заштиту потрошача у остваривању права из уговора о пружању услуга. Питање не мора бити само теоријско, јер према Закону о заштити потрошача, уговор о пружању услуга је сваки уговор, који није уговор о продаји, у складу са којим продавац пружа или се обавезује да пружи услугу потрошачу, као што је израда или оправка одређене ствари или извршење одређеног физичког или интелектуалног рада, а потрошач плаћа или се обавезује да плати цену за услугу. Продавац је, у смислу одредаба којима се уређује заштита потрошача у остваривању права из уговора о пружању услуга, трговац са којим је потрошач закључио уговор о пружању услуге (чл. 5. ст. 1. тач. 3) ЗЗП). Према чл. 5. ст. 1. тач. 2) Закона о заштити потрошача, трговац је правно или физичко лице које наступа на тржишту у оквиру своје пословне делатности или у друге комерцијалне сврхе, укључујући и друга лица која послују у његово име или за његов рачун. Насупрот томе, потрошач је физичко лице које на тржишту прибавља робу или услуге у сврхе које нису намењене његовој пословној или другој комерцијалној делатности (чл. 5. ст. 1. тач. 1) ЗЗП). Лице које има лиценцу за редара и које се бави пружањем услуга организаторима јавног скупа у виду обављања послова редара на јавном скупу, уз накнаду, те послове обавља у комерцијалне сврхе, па би и имало статус продавца, односно трговца у смислу Закона о заштити потрошача. С друге стране, физичко лице које се појави као организатор јавног скупа, а то не чини као вид своје пословне или комерцијалне делатности, и ангажује редаре да му пруже услугу обезбеђења јавног скупа, испуњава услове да се сматра потрошачем, у смислу Закона о заштити потрошача.

Изменама Закона о приватном обезбеђењу из 2018. године није извршена ни измена чл. 67. Закона о приватном обезбеђењу. Како се, међутим, начињеним изменама дозвољава и организаторима јавних окупљања да самостално организују редарске службе онда је требало да буде утврђено и да они воде евиденције о неким подацима из чл. 67. Закона о приватном обезбеђењу (нпр. оне из чл. 67. ст. 1. тач. 1).

Последњим изменама Закона о приватном обезбеђењу нису, такође, извршене ни измене у чл. 68. и 69. Закона о приватно обезбеђењу. Како се, међутим, начињеним изменама дозвољава и организаторима јавних окупљања да самостално организују редарске службе онда би и они, као и редари, морали имати обавезе на заштиту тајности података из чл. 68. и 69. Закона о приватном обезбеђењу.

4. Услови за обављање послова редара на јавном скупу

Према Закону о приватном обезбеђењу, послове редара на јавном скупу могу обављати службеници обезбеђења и редари, који поседују одговарајућу лиценцу.

Службеник обезбеђења је физичко лице, оба пола, које врши послове приватног обезбеђења, и поседује важећу лиценцу за вршење послова

физичко-техничке заштите без оружја (најмање), издату од стране Министарства за унутрашње послове.

Редар је физичко лице, које је обучено за вршење послова редарске службе, које поседује лиценцу Министарства за унутрашње послове за вршење послова редарске службе.

Услови за стицање лиценце и за обављање послова редара на јавном скупу утврђени су чл. 12. Закона о приватном обезбеђењу. Лиценца за вршење послова редарске службе може се издати физичком лицу које: 1) је држављанин Републике Србије; 2) има пријављено пребивалиште на територији Републике Србије; 3) је пунолетно; 4) нема безбедносних сметњи (исте као код службеника обезбеђења); 5) је психофизички способно за вршење ових послова, што доказује лекарским уверењем или извештајем надлежне здравствене установе, не старије од 60 дана у моменту подношења захтева; 6) је савладало обуку у складу са овим законом; 7) има положен стручни испит за редара у Министарству за унутрашње послове. Лиценца се издаје на период од пет година, а на поступак и начин полагања стручног испита за редаре и издавања лиценце сходно се примењују одредбе Закона о приватном обезбеђењу којима се уређује полагање стручног испита и издавање лиценце приватног обезбеђења физичком лицу. Изузетно, лиценца за вршење послова редарске службе може се издати и: лицу које има одговарајући степен и врсту стручног образовања и најмање три године радног искуства на пословима овлашћеног полицијског службеника, безбедносно-обавештајним пословима, пословима професионалног припадника Војске Србије, пословима правосудне страже и пословима извршења кривичних санкција; лицу које има средње образовање за образовни профил техничар обезбеђења или техничар безбедности; лицу које има високо образовање на студијама првог степена из области безбедности. Тим лицима није потребна посебна обука нити полагају стручни испит, већ требају да испуне само опште услове као и службеници обезбеђења (првих пет услова). У другим питањима везаним за лиценцу редара, ако Законом о приватном обезбеђењу није нешто изричито другачије прописано, на редаре се сходно примењују одредбе Закона о приватном обезбеђењу које се односе на службенике приватног обезбеђења.

Изменама члана 12. Закона о приватном обезбеђењу утврђено је (чл. 12. ст. б) да се одобрење за редара може издати физичком лицу које испуњава услове из ст. 1. тач. 1), 2, 4, 5) и 7) тог члана и има положен стручни испит за редара у МУПу као и лицу из ст. 4. тог члана (полицијски службеници, професионална војна лица и др.) без положеног испита за редара. Такво решење је, по нашем мишљењу, погрешно у неколико ствари. Имајући у виду ризике који прате организовање јавних скупова у Републици Србији, редар би требао испуњавати и услов из чл. 12. ст. 1. тач. 3), односно требао би имати најмање средњу стручну спрему. Када су у питању лица из чл. 12. ст. 4. Закона о приватном обезбеђењу, и она би требала да имају положен испит за редара. Потпуно је нејасно зашто тим лицима треба посебан испит да би добили лиценцу која их

овлашћује да буду ангажовани у редарској служби професионалне организације за приватно обезбеђење (чл. 12. ст. 3 ЗПО) а не треба им положен испит за редара ако их ангажује организатори јавних окупљања, а обављају исти посао (чл. 12. ст. 6) ЗПО). Осим тога, и решење из чл. 12. ст. 4. ЗПО је у потпуности нелогично јер изједначава лица која имају само одређено стручно образовање са лицима која имају и одговарајуће стручно образовање и најмање три године радног искуства на пословима безбедности. Такво решење нема ни упоредно-правно упориште.

Поред претходно наведеног, проблематичном сматрамо и одредбу из чл. 40. ст. 2. Закона о приватно обезбеђењу, јер може да створи забуну о томе ко може да врши послове редарске службе на школским манифестацијама и одређеним спортским приредбама. На име, формулација одредбе може да се схвати и на начин да на школским манифестацијама и одређеним спортским приредбама одржавање реда могу да врше само редари али не и правна лица и предузетници из чл. 40. ст. 1. Закона о приватном обезбеђењу. Вероватно то није намера усвојене одредбе, јер би у супротном она била у супротности са другим одредбама Закона о приватно обезбеђењу. Чини се да испред речи „само“ фали једно „и“, с тим да је на крају одредбе после речи „законом“ требало ставити запету и додати речи: „ангажовани од стране организатора школске манифестације, односно спортске приредбе“. Посебно је питање зашто се ограничење прави само за школске манифестације и одређене спортске приредбе, а не и за, на пример, културне манифестације (нпр. смотра фолклора), када ризици нису ништа већи.

Шта се подразумева под школским манифестацијама треба разумети у смислу одредби прописа о образовању, а која су то друга јавна окупљања обухваћена изузетком, мора се разумети у смислу Закона о јавном окупљању. Када су у питању спортске приредбе, изузетак је утврђен Законом о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, према коме је приликом одржавања међународних спортских приредаба, спортских приредаба повећаног ризика или спортских приредаба највишег ранга националних екипних спортских такмичења, организатор дужан да, за обављање послова редарске службе, ангажује правно лице или предузетника за вршење послова приватног обезбеђења, док код осталих спортских приредби може и сам да образује одговарајућу редарску службу (чл. 8). Закон о спорту и пратећа подзаконска акта јасно прави разлику између националних спортских такмичења и нижих нивоа такмичења (регионалне лиге, градска и општинска такмичења и др.), и ниво и значај тих такмичења за систем спорта и регуларност такмичења захтевају да се обезбеђење тих такмичења врши од стране правних лица или предузетника за вршење послова приватног обезбеђења. Због тога је потпуно нејасно из којих је разлога обавеза ангажовања професионалних организација за обезбеђење везана само за највиши национални ранг екипних спортских такмичења. Ако се већ желело неко ограничење онда је морало обухватити сва национална спортска

такмичења, и то како екипна тако и појединачна. Зар, на пример, напад ножем на Монику Селеш на тениском турниру није довољна опомена да повећани ризици по безбедност учесника у спортском такмичењу нису везани првенствено за то да ли је такмичење екипно или појединачно?

5. Обука редара и службеника обезбеђења

Одредбама чл. 13. ст. 1. и 3. Закона о приватном обезбеђењу из 2018. године утврђено је да послова обуке физичких лица за вршење послова редарске службе могу да поред МУПа спроводе и привредна друштва, предузетници и школске установе које добију овлашћење Министарства за унутрашње послове. Такво решење је, по нашем мишљењу, спорно. Када су у питању школске установе, њих је требало ограничити само на акредитоване високошколске установе, а када је реч о другим организацијама, требало је допустити да обуку редара врше и одговарајућа удружења и савези. Потпуно је нелогично да обуку редара који ће нпр. бити ангажовани на фудбалским утакмицама могу да раде неки предузетници а да ту обуку не би могао да врши нпр. Фудбалски савез Србије (разуме се, ако испуни прописане услове). У претходно наведеном смислу биле су потребне измене и у чл. 16. Закона о приватном обезбеђењу. Коначно, у чл. 13. ст. 8. Закона о приватном обезбеђењу требало је додати да када је у питању обука редара, министар надлежан за унутрашње послове доноси одговарајући подзаконски акт по прибављеном мишљењу министара надлежних за спорт, културу и државну управу.

Посебно је питање како изгледа програм обуке редара. По нашем мишљењу, постојеће стање у том погледу није одговарајуће јер не води рачуна о разликама које постоје у обезбеђивању различитих видова јавних скупова. Ово посебно важи за редаре који обављају редарску службу на спортским такмичењима.

Програм обуке за службенике обезбеђења и редаре на јавним скуповима прописан је Правилником о програмима и начину обављања стручне обуке за вршење послова приватног обезбеђења и редарске службе из марта месеца 2019. године.³⁰ Програми обуке се састоје од више тема подељених по наставним јединицама – часовима (од 45 минута) обуке, који би полазнику требали да омогућавају стицање специфичних знања и вештина неопходних за вршење одговарајуће врсте послова приватног обезбеђења и редарске службе. Програм обуке службеника обезбеђења обухвата 11 тема, у оквиру укупно 90 часова обуке, од којих 25 часова предавања и 65 часова вежби.³¹ Обезбеђење јавних окупљања је четврта тема програма обуке (2 часа предавања и 2 часа вежби) и састоји се од три тематске целине: послови и дужности редарске службе на јавним окупљањима; посебне дужности редарске службе на

---

³⁰ „Сл. гласник РС“, бр. 15/2019.

³¹ Према претходном Правилнику, програм обуке је био 110 часова.

спортским окупљањима; план обезбеђења - израда, форма и садржај плана. Програм обуке редара обухвата 5 тема, у оквиру 28 часова обуке, од којих 11 часова предавања и 17 часова вежби. Само се прва тема „прописи из области јавног окупљања“ директно односи на рад редарских служби и редара на јавним скуповима, и обрађује се у оквиру 2 часа предавања и 2 часа вежби. Та тема обухвата следећа питања: Закон о јавном окупљању, Закон о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, Закон о приватном обезбеђењу (Појам, место и време јавног окупљања, Организатор окупљања и његове обавезе. Мере за спречавање насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, дужности организатора и редарске службе на спортским приредбама, Начин обављања редарске службе од стране службеника обезбеђења и редара, ознаке редарске службе); План обезбеђења (начин сачињавања и садржај плана обезбеђења). Остале теме су: овлашћења редара (6 часова – 2+4), прва помоћ (4 часа – 2+2), ванредни догађаји, хитни случајеви и евакуација (2 часа – 1+1) и обука у примени средстава принуде, физичке снаге и технике самоодбране (12 часова – 3+9). Већ летимичним упоређењем садржаја ова два програма могу се уочити две основне карактеристике: обезбеђење јавног окупљања се не обрађује на исти начин када се обучавају службеници обезбеђења и редари; програм обуке за редаре не садржи одређена питања која су обавезна за обуку службеника обезбеђења, а битна су за рад редара с обзиром да на јавном скупу у највећем делу има иста овлашћења и дужности као и службеник обезбеђења (на пример, изостављена је тема: Основе кривичног и прекршајног материјалног и процесног права, и ако и редар има дужност да задржи лице које се затекне у извршењу кривичног дела за које се гони по службеној дужности или које је затечено у вршењу прекршаја са елементима насиља, као што може и да одузме предмете ако околности случаја указују да је одређени предмет намењен за извршење кривичног дела или прекршаја, потиче или је настао као последица извршења кривичног дела или прекршаја). Такође се може уочити и да програм обуке не садржи упознавање са одредбама Закона о спорту које су битне за рад редарских служби и редара на спорским приредбама, као ни одредби спортских правила надлежних националних и међународних спортских савеза (барем у спортовима у којима константно постоје ризици по избијање насиља и недоличног понашања гледалаца) које се односе на рад редарских служби на одређеним спортским такмичењима и која морају бити поштована и од стране организатора такмичења и од стране „његове“ редарске службе.³²

Ми сматрамо да овакви програми обуке за вршење послова редарске службе на јавним скуповима нису одговарајући пословима које врше редари и изазовима и ризицима којима су изложени. Програм није ни у складу са Законом о националном оквиру квалификација из 2018. године. Обука

---

³² У Републици Хрватској програм обуке за заштитаре траје 100 сати а програм обуке за редаре 15 сати (законски основи и овлашћења редара).

службеника обезбеђења и редара је један вид стручног оспособљавања. Према чл. 5. Закона о националном оквиру квалификација³³, други ниво у Националном оквиру квалификација може се стећи и неформалним образовањем одраслих у трајању од 120–360 сати обуке. Услов за стицање овог нивоа је претходно стечен ниво 1 НОКС-а (основно образовање). У области спорта је стручно оспособљавање регулисано Законом о спорту и Правилником о стручно оспособљавању за обављање одређених стручних послова у спорту³⁴, и најнижи ниво стручне оспособљености (први ниво) подразумева савладану теоријску и практичну обуку у трајању од најмање 60 часова.

Утврђени програм обуке посебно није одговарајући када су у питању редари на спортским такмичењима. Он није у складу са Препоруком о редарској служби (*Recommendation on Stewarding - 99/1*)³⁵ која је усвојена на 19. састанку Сталног комитета Европске конвенције о насиљу и недоличном понашању гледалаца на спортским приредбама, посебно фудбалским утакмицама, 9-10. јуна 1999. године, нити Препоруком о обуци официра за безбедност, супервизора и редара (*Recommendation Rec (2011) 1*)³⁶ заједно са Приручником за обуку (*Manual on safety officer, supervisor and safety steward training, T-RV (2011) 16 FINAL*).³⁷ које је Стални комитет усвојио 22. јуна 2011. године. Према овим препорукама, свим редарима мора бити омогућена детаљна обука, што у крајњем случају води издавању одговарајућих сертификата. Та обука треба да буде теоријска и практична и да, између осталог *обухвати*: правни статус, одговорности и дужности редара; упознавање правила који важе на стадиону; организацију и функционисање система безбедности на стадиону; принципе управљања масом, укључујући начин надзирања гледалаца и реаговања на опасност, поступке у случају опасног или неприхватљивог понашања; старање о гледаоцима; упознавање конфигурације (плана) стадиона, посебно улазних и излазних путева и места где се налазе аларми и комуникациони системи; поступке у случају повређивања гледалаца; поступке у случају пожара или других опасности; план евакуације стадиона.³⁸

6. Процена ризика јавног скупа

Процена ризика је „прва, усмеравајућа и корективна активност сваког обезбеђења, јер обим, квалитет, начин и трајање обезбеђења зависи управо од ове мисаоно стваралачке активности засноване на прикупљеним подацима и

---

³³ „Сл. гласник РС“, бр. 27/2018.

³⁴ „Сл. гласник РС“ бр.8/2013.

³⁵ http://www.coe.int/t/dg4/sport/Resources/texts/sprec99.1_en.asp#TopOfPage

³⁶ http://www.coe.int/t/dg4/sport/Resources/texts/Rec_2011_01_EN_Rec_safety_officers.pdf

³⁷ http://www.coe.int/t/dg4/sport/Resources/texts/T-RV_2011_16_FINAL_Manual_safety_officer.pdf

³⁸ Ђурђевић, Н., *Обавеза организатора спортске приредбе да образује одговарајућу редарску службу*, Безбедност, бр. 1/2012, стр. 150.

искуству онога који тај документ израђује“.³⁹ Закон о приватном обезбеђењу је дефинише као „анализу и оцену ризика у заштити лица, имовине и пословања“, која се врши по захтевима и на начин прописан важећим српским стандардом⁴⁰ у области приватног обезбеђења.⁴¹ Циљ процене ризика је да се превентивним деловањем управља ризицима. Закон у опште не дефинише шта подразумева под „ризиком“.⁴²

Изменама чл. 20. Закона о приватном обезбеђењу из 2018. године у ставу 6. је утврђено да се не мора вршити процена ризика када је у питању заштита јавних скупова на којима редарску службу обављају само редари ангажовани од организатора окупљања. Сама формулација одредбе става 6. је нејасна јер у ситуацији када организатор окупљања сам организује редарску службу онда не постоји „пружање услуге корисницима ради заштите...“. Проблематичније је, међутим, то што када се одредба става 6. примени заједно са одредбама ст. 7. и 8. добијамо ситуацији да се и код ризичних јавних скупова (окупљања) мере заштите у плану обезбеђења не планирају на основу процене ризика, и ако је то од суштинског значаја за осигурање безбедности. У том контексту је у потпуности нејасан и смисао одредбе ст. 8. према којој се план обезбеђења када су у питању јавни скупови „сачињава на основу мера заштите које се предузимају по захтеву организатора јавног окупљања“, имајући у виду измене чл. 41. Закона о приватном обезбеђењу у којима је утврђено да организатор јавног окупљања сачињава план обезбеђења. Испада да организатор јавног окупљања сачињава план обезбеђења на основу сопствених захтева, и то без процене ризика.

---

³⁹ Стајић, Љ., Мандић, Г., *нав. чланак*, стр. 137.

⁴⁰ Реч је о стандарду SRPS A.L2.003:2017 „Безбедност и отпорност друштва – Процена ризика“ из 2017. године, који није јавно доступан већ се може „купити од Института за стандардизацију Србије за 6466 динара (видети: https://www.iss.rs/rs/standard/?natstandard_document_id=60780).

⁴¹ Чл. 3. ст. 1. тач. 13) и чл. 30. ст. 5. ЗПО. Овакав приступ законодавној техници, односно упућивање на стандарде који нису јавно објављени сматрамо супротним интересима грађана и онима на које се закон односи као кориснике приватног обезбеђења.

⁴² У литератури се могу наћи следеће дефиниције „ризика“: „вероватноћа да ће се последице штетне по живот, здравље, својину и/или животну средину појавити као резултат неке одређене опасности“, „стање у којем постоји могућност штетног одступања у односу на жељени исход“, „комбинација вероватноће наступања нежељеног догађаја и његових релевантних последица у квантитативном односу“, „утицај неизвесности на циљеве“, „мера која обухвата квантитативан однос последице и вероватноће“. Видети, Милошевић, М., Младеновић, М., *Управљање правним ризицима као елемент корпоративне безбедносне политике*, Српска политичка мисао, бр. 3/2017, стр. 292-293.

7. План обезбеђења

План обезбеђења је документ са планираним услугама обезбеђења које су предвиђене у процени ризика или су као мере заштите захтеване од организатора јавног окупљања, као корисника услуга, у складу са Законом о приватном обезбеђењу и правилима струке (чл. 3. ст. 1. тач. 8) ЗПО). Обавеза постојања Плана обезбеђења јавног скупа прописана је чл. 41. Закона о приватном обезбеђењу. Одредбом тог члана утврђено је да када правно лице и предузетник за приватно обезбеђење пружа услугу одржавања на јавном скупу у смислу прописа којима се уређује окупљање грађана и на спортским приредбама, **односно** када организатор јавног окупљања организује редарску службу, ако ангажује више од десет службеника обезбеђења или редара, дужан је да сачини План обезбеђења. Организатор скупа план обезбеђења, заједно са пријавом о одржавању јавног скупа, односно обавештењем (код јавних скупова на затвореном простору), доставља месно надлежној полицијској станици на територији на којој се одржава јавни скуп.

С обзиром да је План обезбеђења у функцији безбедног одржавања одређеног јавног скупа за чију организацију према Закону о јавном окупљању одговара организатор јавног скупа, он мора бити сачињен у тесној сарадњи са организатором јавног скупа, од кога би се и прибавили информације потребне за планирање. Како се План обезбеђења предаје уз пријаву јавног скупа, као прилог, он мора бити сачињен у писаној форми.

Логично је да План обезбеђења треба да се темељи на процени ризика који прате одржавање одређеног јавног скупа. Међутим, изменама Закона о приватном обезбеђењу из 2018. године утврђено је да процена ризика не мора да се вршати ако се пружају услуге организаторима јавних скупова на којима редарску службу обављају само редари ангажовани од организатора окупљања, и у том случају се план обезбеђења сачињава на основу мера заштите које се предузимају по захтеву корисника услуга или организатора јавног окупљања, у складу са Законом о приватном обезбеђењу и правилима струке (чл. 20. ст. 4-6. ЗПО). Раније смо указали на погрешност таквог законског решења.

Усвојене измене чл. 41. Закона о приватном обезбеђењу су вишеструко спорне, нарочито са становишта јавних скупова повећаног ризика. **Прво**, ставом 1. се утврђује да се план обезбеђења обавезно сачињава ако се ангажује више од десет (раније три) службеника обезбеђења или редара, што ће у пракси значити да када је број ангажованих редара до десет план обезбеђења се неће ни сачињавати. У образложењу Предлога закона нису дати разлози за такво опредељење Владе Србије. Сам Закон о приватном обезбеђењу у опште не садржи одредбе о томе како се одређује минимални број потребних редара на одређеном јавном скупу (окупљању), што је недостатак закона сам по себи. Када су у питању спортске приредбе, међународне спортске федерације број потребних редара се одређује у зависности од броја очекиваних гледалаца (учесника окупљања: један редар на 300 гледалаца „обичних“ спортских

приредби и један редар на 150 гледалаца на ризичним спортским приредбама). Из одредбе чл. 41. ст. 1. Закона о приватном обезбеђењу, испада да организатор окупљања сам произвољно одређује (поготову што није обавезан да врши процену ризика) колико ће редара ангажовати, а у складу са тиме и сам одређује да ли ће сачињавати план обезбеђења или не. Када су у питању спортске приредбе, организатор би увек морао да сачињава план обезбеђења, ако не за сваку појединачну спортску приредбу онда барем општи план обезбеђења за исте врсте спортских приредби које организује (нпр. лигашке или куп утакмице), поготову што у делатност спортских организација спада и редовно организовање спортских приредби (нпр. ко учествује у некој лиги сваке друге недеље је организатор-домаћин утакмице). Утолико је прихватљивије решење из Закона о приватном обезбеђењу пре измена, да се план обезбеђења обавезно сачињава ако се ангажује више од три редара. **Друго**, одредбом чл. 41. ст. 2. Закона о приватном обезбеђењу се утврђује обавеза за организатора јавног скупа да план обезбеђења достави месно надлежној полицијској станици, „заједно са пријавом о одржавању јавног скупа“. Са становишта Закона о спорту таква одредба није спорна пошто је чл. 157. ст. 1. тач. б) прописано да је организатор спортске приредбе обавезан да пријави одржавање спортске приредбе у складу са прописима којима се уређује јавно окупљање грађана. Одредба је, међутим, спорна са становишта Закона о јавном окупљању, јер је чл. 13. ст. 1. Закона о јавном окупљању утврђен читав низ окупљања која се не пријављују, већ је према чл. 13. ст. 4. Закона о јавном окупљању организатор окупљања обавезан једино да обавести надлежни орган о окупљању, и то онда када сматра да одржавање окупљања захтева предузимање мера безбедности од стране полиције. Када су у питању окупљања у затвореном простору (нпр. концерти у хали, утакмице на стадиону или хали и сл.), организатор окупљања би мора бити обавезан да, ако већ не пријављује окупљање, онда да бар обавести надлежну полицијску станицу о окупљању и из обавештење да приложи план обезбеђења. **Треће**, чл. 41. ст. 3. Закона о приватном обезбеђењу прописан је садржај плана обезбеђења. Из предложене одредбе није видљиво да ли план обезбеђења треба да садржи и мере из чл. 20. ст. 9. и 10. Закона о приватном обезбеђењу, поготову што се не каже „нарочито садржи“ и што је набрајање „затворено“ (не каже се на крају нпр.: „и друге потребне елементе (мере) у зависности од врсте окупљања“). Утврђени садржај плана обезбеђења је поготову недовољан када су у питању спортске приредбе, а нарочито оне са повећаним ризиком. У складу са спортским правилима надлежних међународних спортских савеза, план обезбеђења спортских приредби (такмичења) морао би поред набројаног да садржи и правила понашања редара, начин контроле приступа штићеном простору, сигурносне провере, одређивање подручја и зона спортског објекта (простора) на коме се одржава спортска приредба, и његове непосредне околине, време отварања улаза на објекту за гледаоце, информације које се дају гледаоцима, начин одвајања гледалаца, план евакуације спортског објекта, план

за случај нужде, израчунавање максималног сигурносног капацитета спортског објект. Разумљиво је да план обезбеђења неких других окупљања из чл. 13. Закона о јавном окупљању не мора да садржи све претходно набројане елементе, али је управо проблем нових решења у Закону о приватном обезбеђењу што тежи да на јединствен начин уреди питања рада редарских служби на свим јавним окупљањима (скуповима) и ако између њих постоје огромне разлике, како са становишта организационих захтева тако и са становишта ризика по безбедност учесника. **Коначно**, из одредби чл. 41. Закона о приватном обезбеђењу, као ни из других одредби, не види се које услове би требало да испуњава лице које „руководи редарском службом“. Када су у питању национална лигашка спортска такмичења и професионална спортска такмичења та лица би морала у складу са чл. 158. ст. 4. Закона о спорту да имају одговарајуће спортско звање утврђено Правилником о номенклатури спортских звања и занимања. Минимално што би се требало захтевати од организатора окупљања је да руководиоца редарском службом има одговарајућу лиценцу за вршење послова приватног обезбеђења, јер је он у суштини менаџер безбедности јавног скупа.

План обезбеђења мора да садржи број, име и презиме и распоред ангажованих службеника обезбеђења или редара, време трајања ангажовања, њихове задатке, начин међусобне комуникације, име и презиме лица које ће руководити редарском службом за време одржавања јавног скупа и друге потребне податке. Које ће то „друге податке“ план обезбеђења да садржи, суштински зависи од процене ризика који прате организовање одређеног јавног скупа, односно спортске приредбе, као и од општег плана организовања јавног скупа. План обезбеђења би, по нашем мишљењу, од тих „других мера“ требао да, у складу са чл. 20. ст. 7. Закона о приватно обезбеђењу садржи, у зависности од процене ризика или захтева организатора јавног скупа, мере које се предузимају ради: 1) онемогућавања неовлашћеног приступа штићеном објекту, односно простору на коме ће да се одржи јавни скуп; 2) сигнализације неовлашћеног уласка у штићени простор и дојаву контролном центру; 3) онемогућавања уношења у објект, односно штићени простор оружја, експлозивних, радиоактивних, биолошких и других опасних предмета и материја; 4) вршења радњи усмерених на спречавање кривичних дела и других идентификованих ризика; 5) праћења кретања око и у штићеном простору и појединачно штићеним просторијама; 6) контроле спровођења прописаних мера заштите и унутрашњег реда у објекту и деловима под посебним режимом; 7) интегрисане заштите са или без локалног надзора и системом везе са службеницима обезбеђења на штићеном објекту; 8) предузимања процедура по редоследу приоритета за случајеве наступања ризика. План обезбеђења би требао да садржи и план система техничке заштите, када се организатору јавног скупа пружају услуге техничке заштите, као и податке у вези сарадње и координације редарске службе и редара са полицијом, ватрогасном службом, службом хитне помоћи и другим службама. Осим тога, План обезбеђења може

да садржи и одређене додатке (прилоге), као што је, на пример, шема распореда редара на простору одржавања јавног скупа, план евакуације, план поступања у случају нужде.

Према Правилнику о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности,⁴³ донетом од стране Министарства омладине и спорта у складу са Законом о спорту из 2016. године, план обезбеђења спортске приредбе морао би да, поред података утврђених Законом о приватном обезбеђењу, садржи и: правила понашања и овлашћења редара, начин контроле приступа, сигурносне провере, дефинисање оперативног центра, одређење подручја и зона спортског објекта и његове непосредне околине, постављање ознака, време отварања улаза на спортском објекту за гледаоце, информације које се дају гледаоцима, начин одвајања гледалаца, лице које руководи редарском службом и друге податке утврђене спорским правилима надлежних међународних и националних спортских савеза. План обезбеђења спортске приредбе је саставни део Плана организације спортске приредбе који обавезно садржи и процену ризика, план евакуације спортског објекта, план за случај нужде, израчунавање максималног сигурносног капацитета спортског објекта и одређење вође спортске приредбе. Наведена садржина плана обезбеђења и плана организације спортске приредбе је обавезна код свих спорских приредби, а не само код националних такмичења у екипним спортовима или код ризичних спортских приредби, па утолико се може говорити и о неусклађености одредби Закона о приватном обезбеђењу које су унете изменама из 2018. године са прописима у области спорта. Ми сматрамо да су решења која су утврђена за спортске приредбе када је у питању план обезбеђења и план процене ризика много боље него она из Закона о приватном обезбеђењу.

Постојање доброг Плана обезбеђења је изузетно важно на јавним скуповима на којима се може очекивати угрожавање безбедности учесника (нпр. демонстрације), а посебно на високо ризичним спортским такмичењима (утакмицама) на којима постоји могућност насиља и недоличног понашања учесника. Због тога сва спортска правила великим међународних спортских савеза посебно пажњу посвећују припреми плана обезбеђења ризичних спортских такмичења.

8. Овлашћења службеника обезбеђења и редара на јавном скупу

Службеници обезбеђења и редари су за време обављања својих послова одржавања реда дужни штитити учеснике јавног окупљања и имовину која се налази на простору на којем се одржава мирно окупљање. Организатор окупљања управо преко послова редарске службе обезбеђује одржавање мирног окупљања на начин да се онемогући избијање насиља и недоличног

---

⁴³ “Сл. гласник РС”, бр. 42/2017.

понашања учесника током трајања окупљања, као и прилико доласка и одласка учесника скупа са места окупљања.

Вршење послова редарске службе мора се вршити на начин којим се не омета рад државних органа и не нарушава спокојство грађана. Службеници обезбеђења и редари редарску службу врше без оружја (чл. 40. ст. 3. ЗПО). Током вршења послова редарске службе, службенику обезбеђења и редару на јавном скупу није дозвољено да регулише саобраћај ван границе штићеног простора (чл. 42. ст. 3. ЗПО).

Службеници обезбеђења током вршења редарске службе морају бити у униформи и опремљени једнообразним јакнама или прслучима са светлоодбојним тракама и натписом "Обезбеђење", а додатно и "Security" (чл. 42. ст. 1. ЗПО). Редари током вршења редарске службе дужни су да носе прслуке са светлоодбојним тракама и натписом "Редар", а додатно и "Steward" (чл. 42. ст. 2. ЗПО). У опште нам није јасан разлог зашто се не дозвољава и да редари носе једнообразне јакне са одговарајућим натписом, које би обезбедио организатор јавног скупа.

У вршењу послова редарске службе, службеници обезбеђења и редари имају идентична овлашћења, утврђена чл. 46-57. Закона о приватно обезбеђењу, са изузетком да редари не могу да као средства принуде употребљавају гасни спреј, средства за везивање и посебно дресиране псе. Ватрено оружје не могу да користе ни службеници обезбеђења ни редари. Суштински, ни службеници обезбеђења не могу на јавном скупу да користе посебно дресиране псе, пошто се они могу користити само у случају када је дозвољена употреба ватреног оружја, а службеници обезбеђења не могу на јавним скуповима да користе оружје. Дакле, за време вршења послова физичке заштите учесника јавног скупа, службеник обезбеђења, односно редар је овлашћена да: 1) изда упозорење или наређење лицу или забрани лицу улазак и боравак у штићеном објекту, односно простору у/на коме се одржава јавно окупљање; 2) провери идентитет лица;⁴⁴ 3) заустави и прегледа лице, предмете или превозно средство; 4) привремено одузме предмете; 5) привремено задржи лице; 6) употреби следећа средства принуде, под условима утврђеним Законом о приватном обезбеђењу, и то: (1) средства за везивање (не и редар); (2) физичку снагу; (3) гасни спреј (не и редар).

Према Закону о приватном обезбеђењу, у уговору о обезбеђењу јавног скупа, које правно лице и предузетник из области приватног обезбеђења закључује са организатором јавног скупа (корисником услуга), наводе се и

---

⁴⁴ Службеник обезбеђења, односно редар проверава идентитет лица које улази или излази из штићеног објекта или се у њему затекне, које угрожава штићени објекат, простор или лице, и према коме употребљава средства принуде или која привремено задржава. Уколико такво лице одбије проверу идентитета, службеник обезбеђења, односно редар, неће дозволити улаз и борава у штићеном објекту или штићеном простору на коме се одржава јавни скуп (видети чл. 47. и 48. ЗПО).

уговорена овлашћења службеника обезбеђења и редара при вршењу послова редарске службе. И ако се то у Закону о приватном обезбеђењу изричито не каже, логично је да се уговорена овлашћења редара наводе и у уговору који закључује организатор јавног скупа који сам организује редарску службу са ангажованим редаром. Проблем је, као што смо већ раније указали, уколико се такав уговор не закључи.

Примена законом дозвољених мера мора бити сразмерна законитом циљу њихове употребе и извршена на начин којим се не вређа достојанство, углед, част или друго загарантовано људско право. Приликом примене мера нико не сме бити подвргнут мучењу, нечовечном или понижавајућем поступању. Службеник обезбеђења и редар сме поступати само на начин који је утврђен Законом о приватном обезбеђењу и другим прописима, тако да извршење задатака постиже са најмањим штетним последицама. Ако је у односу на околности дозвољено применити више мера, дужан је применити најпре ону која лицу најмање штети. Са применом мера мора престати онда када престану разлози због којих су биле примењене или онда када утврди да задатак на тај начин неће моћи да изврши. Средства принуде не могу се употребљавати према лицима млађим од 14 година, очигледно болесним и изнемоглим лицима, тешким инвалидима и трудницама чија је трудноћа видљива или које упозоре да су трудне, осим ако неко од тих лица ватреним оружјем, оруђем или другим опасним предметом угрожава живот лица.⁴⁵

Једно од најважнијих овлашћења службеника обезбеђења и редара је и да привремено задржи лице које је затекао у објекту или простору у вршењу кривичног дела за које се гони по службеној дужности, у вршењу прекршаја са елементима насиља и која код себе имају предмете који могу послужити као доказ у кривичном и прекршајном поступку, односно за напад или самоповређивање, до доласка полиције. Имајући то у виду, редар би требао да познаје основна кривична дела и теже прекршаје која се могу извршити на јавном скупу, у складу са Кривичним закоником и Законом о јавном реду и миру. Треба водити рачуна да је свако, према Закону о кривичном поступку, дужан да пријави кривично дело за које се гони по службеној дужности.

Физичку заштиту лица и имовине на јавном скупу, службеници обезбеђења и редари обавља првенствено личним присуством и непосредном активношћу, у одређеном простору и времену, с тим да се ти послови могу вршити само у објекту, односно до границе штићеног простора (простора на коме се одржава јавни скуп).

Редари који врше послове током одржавања спортских приредби поступају не само у складу одредбама Закона о приватном обезбеђењу него и прописима којим се уређује спречавање насиља на спортским приредбама. У питању је пре свега Закон о спречавању насиља и недолечног понашања на спортским приредбама, али за поступање редара од значаја су и одредбе Закона о спорту.

---

⁴⁵ О овлашћењима редара видети чл. 46-57. ЗПО.

Иако закон о приватном обезбеђењу у чл. 43. изричито помиње само редаре, обавеза поштовање обавеза из прописа којима се уређује спречавање насиља на спортским приредбама подједнако се односи и на службенике обезбеђења.

Као што смо већ претходно навели, чл. 46. ст. 7. Закона о приватном обезбеђењу утврђено је да редари не могу да употребљавају распршивач са надражујућим средством, средства за везивање, посебно дресиране псе и ватрено оружје, док сва остала овлашћења примењују у складу са Законом о приватном обезбеђењу. Таква одредба је начелно у реду, али се поставља питање да ли је редарима довољна само физичка снага да задрже лице које је затечено у вршењу кривичног дела које се гони по службеној дужности (чл. 50. ЗПО) без могућности да употребе средство за везивање. Из утврђене формулације је нејасно на која се „остала овлашћења“ мисли, пошто се не упућује на овлашћења из чл. 46. ст. 1. Закона о приватном обезбеђењу. Још је важније да када је у питању ефикасан и одговоран рад редарских служби на јавним окупљањима, чл. 46. Закона о приватном обезбеђењу требало је прописати да су редари не само овлашћени већ и „обавезни“ да предузму мере из чл. 46. ст. 1. Закона о приватном обезбеђењу увек када су за то испуњени прописани услови, а непоступање по тој обавези би требало прекршајно санкционисати, и то како редаре тако и организатора окупљања.

Одредбом чл. 49. ст. 1. Закона о приватном обезбеђењу утврђено је и да службеник обезбеђења може зауставити и извршити преглед лица, предмета и саобраћајних средстава „у складу са писаним процедурама заштите објекта“. Како се та одредба односи и на редаре на јавним окупљањима, нејасно је на који се то „писану процедуру заштите објекта“ мисли (редари у већини случајева штите учеснике окупљања а не објекат), односно у ком члану Закона о приватном обезбеђењу је она прописана као обавезна, пошто се не помиње као садржај плана обезбеђења.

Потпуно другачији приступ када су у питању дужности и овлашћења редара постоји, на пример, у Републици Хрватско. Она су уређена Законом о јавном окупљању и не упућује се на Закон о приватној заштити. Но најпре треба рећи да према Закону о јавно окупљању, организатор окупљања је тај који „одређује“ редаре, и у том погледу не постоје посебни услови.⁴⁶ Редар је за време обављања послова одржавања реда и мира на јавном окупљању⁴⁷ дужан:

---

⁴⁶ Додуше, организатор може за послове редарске службе ангажовати заштитаре и чуваре запослене у трговачком друштву које има одобрење за обављање делатности приватне заштите, у ком случају ће послове редара обавити заштитари са лиценцом.

⁴⁷ Према чл. 2. Закона о јавном окупљању Хрватске, под јавни окупљањем сматра се: мирна окупљања и јавни протести, јавне приредбе и други облици окупљања. Ближе одређење сваког од ових видова јавног окупљања дато је у чл. 4. Закона о јавном окупљању: „Мирним окупљањем и јавним просвједом подразумева се свако организирано окупљање више од 20 људи, које се одржава ради јавног изражавања и промицања политичких, социјалних и националних увјерења и циљева. Јавним приредбама подразумевају се окупљања организирана ради остваривања прихода у оквиру

штитити учеснике мирног окупљања и јавног протеста (демонстрација, просвједа), као и имовину која се налази на простору на којем се одржава мирно окупљање и јавни протест; задржати и одмах предати полицији учесника мирног окупљања и јавног протеста као и лице које се креће према месту одржавања мирног окупљања и јавног протеста, а које носи оружје или предмете погодне за наношење озледа; носити за време обављања редарских послова на рукаву видљиву ознаку с натписом “редар”.⁴⁸ С друге стране, редар за време обављања послова одржавања реда и мира има право: прегледати лице које улази у простор на којем се одржава мирно окупљање и јавни протест, као и у складу са правилима организатора, према потреби привремено одузети предмете погодне за наношење озледа, осим оружја, предмета погодних за наношење озледа и алкохолног пића; забранити улазак у простор на коме се одржава скуп лицу за које просуди да би могло реметити ред и мир, а особито лицу у стању опијености; усмеравати кретање учесника мирног окупљања и јавног протеста; искључити лице које ремети ред и мир; задржати лице које теже ремети ред и мир и одмах га предати полицији.⁴⁹ Уколико редари не могу да одговоре својим законским дужностима, односно не могу одржавати ред и мир на јавном скупу који обезбеђују, овлашћено службено лице Министарства унутрашњих послова може спречити, односно прекинути мирно окупљање и јавни протест.⁵⁰ У сваком случају, редар не сме носити оружје нити предмете погодне за наношење повреда, као ни одећу, односно обележја којима се позива или подстиче на рат или употребу насиља, на националну, расну или верску мржњу или било који облик нетрпељивости.⁵¹

За разлику од претходно изнетог општег приступа раду редарске службе на јавним окупљањима, у Републици Хрватској постоји суштински другачији приступ када су у питању дужности и права редара на спортским такмичењима. Она су ближе и много детаљније уређена „Законом о спрјечавању нереда на спортским натјецањима”.⁵² Суштинска разлика, међутим, постоји и у погледу целокупне организације послова обезбеђења скупа. Док Закон о јавно окупљању само одређује обавезу организатора да „одреди“ редаре, Закон о спрјечавању нереда на спортским натјецањима утврђује обавезу за организатора спортског такмичења да, у зависности од врсте спорта и нивоа спортског такмичења, врсти спортског објекта, очекиваног броја гледалаца и оцене опасности за избијање нереда и насиља на спортском такмичењу, „има

регистриране дјелатности, а која, с обзиром на предмнијевани број судионика или нарав приредбе, захтијевају подузимање посебних сигурносних мјера. Други облици окупљања подразумијевају окупљања којима је сврха остваривање господарских, вјерских, културних, хуманитарних, спортских, забавних и иних интереса.“

⁴⁸ Видети чл. 19. ст. 2. и 3. и чл. 20. ст. 1. Закона о јавно окупљању

⁴⁹ Видети чл. 19. ст. 4. Закона о јавном окупљању Хрватске.

⁵⁰ Чл. 22. тач. 6. Закона о јавном окупљању Хрватске.

⁵¹ Чл. 20. ст. 2. Закона о јавном окупљању Хрватске.

⁵² „Народне новине“, 117/03, 71/06, 43/09, 34/11

редарску службу са довољним бројем редара“. Редарска служба мора бити организована са заповедном структуром која осигурава да сваки редар зна која му је особа надређена. Организатор спортског такмичења, зависно од врсте спортског објекта, мора осигурати и просторију или простор чији смештај и опрема омогућују визуално праћење спортског објекта или његовог диеела у којем се одвија спортско такмичење и ефикасно заповедање редарском службом.⁵³ Редарску службу могу чинити запослени код организатора спортског такмичења, редари добровољци, чланови клубова навијача, који су оспособљени за обављање послова редара на спортском такмичењу, али организатор може за послове редарске службе ангажовати заштитаре и чуваре запослене у трговачком друштву које има одобрење за обављање делатности приватне заштите, на основу уговора с тим друштвом, према прописима који регулишу послове приватне заштите.⁵⁴ Правилима спортског савеза или другог спортског удружења вишег нивоа прописују се мерила за одређивање минималног броја редара за поједина спортска такмичења, као и, зависно од нивоа спортског такмичења, када редарску службу морају чинити редари и/или заштитари и чувари запослени у трговачком друштву које има одобрење за обављање делатности приватне заштите.⁵⁵ Организатор спортског такмичења дужан је на захтев надлежнога полицијског тела повећати број редара када то тело процени да планирани број редара не гарантује сигурност на спортском такмичењу.⁵⁶ Међутим, када се спортско такмичење одржава у систему такмичења организованом за подручје две или више жупанија, за ниво државе или као међународно такмичење, а означено је као високоризично, најмање 30 посто лица које обављају редарске послове морају бити заштитари, запосленици трговачког друштва које има одобрење за обављање послова приватне заштите, према прописима који регулишу послове приватне

---

⁵³ Видети чл. 8. Закона

⁵⁴ Према чл. 3. Правилника о оспособљавању особа које обављају послове редра на спотским натјецањима (“Народне новине бр. 117/03) подносиоцу захтјева који има три године радног искуства на обављању послова полицијског службеника полицијска управа издат ће одобрење за обављање послова редара на шпортским натјецањима уколико уз захтјев достави потврду о опћој здравственој способности издану од овлаштене здравствене установе или специјалисте медицине рада у приватној пракси и за којег утврди да није осуђиван за прекршајна дјела против јавног реда и мира или за казнена дјела почињена из користољубља или почињена из нечасних побуда или за која се прогони по службеној дужности. Особа која има допуштење за обављање послова приватне заштите – тјелесне заштите за послове заштитара или чувара, може обављати послове редара на шпортским натјецањима.

⁵⁵ О овлашћењима лица која обављају послове приватне заштите видети: Калем, Д., *Овластит особа које обављају послове приватне заштите*, Сигурност, вол. 54, бр. 1/2012, стр. 45–54.

⁵⁶ Видети чл. 6. Закона

заштите.⁵⁷ Организатор спортског такмичења као редаре може запошљавати или користити само лица која су физички и психички способна за обављање послова редара, која имају најмање средњу стручну спрему, која нису осуђивана за прекршајна дела против јавног реда и мира или за кривична дела почињена из користољубља или почињена из нечасних побуда или која се гоне по службеној дужности. Редари који немају одобрење (лиценцу) за обављање послова приватне заштите, морају проћи обуку којом се упознају са њиховим обавезама и овлашћењима, и у којој се оцењује степен њихове физичке и психичке припремљености и подобности за обављање редарских послова. Правилник о оспособљавању лица које обављају послове редара на спортском такмичењу доноси министар унутрашњих послова.⁵⁸

Овлашћења и дужности редара на спортском такмичењу су уређена чл. 9. и 10. Закона о спречавању нереда на спортским натјецањима. Редари су дужни: на одећи имати видљиво истакнуту ознаку или напис који означава да су припадници редарске службе, при чему редари који су запосленици трговачких друштава које обављају делатност приватне заштите морају носити одору и исказницу те имати радни налог; штитити судионике спортског такмичења, као и имовину која се налази у спортском објекту; утврдити поседује ли лице улазницу или другу одговарајућу исправу издату од стране организатора, као и спречити неовлашћен улазак у спортски објект; утврдити поседује ли лице које улази или се налази на спортском објекту алкохолна пића, дрогу, пиротехничка средства, оружје или друге предмете погодне за ношење озледа или за стварање нереда и насиља, те такве предмете привремено одузети; утврдити поседује ли лице која улази или се налази у спортском објекту транспаренте, заставе, симболе и сл. којима се исказује или подстиче мржња или насиље на основу расне, националне, регионалне или верске припадности или неке друге посебности и привремено одузети такве предмете; забранити приступ у спортски објект лицу која је у алкохолизованом стању изнад 0,50 г/кг, односно одговарајући износ милиграма у литри издахнутог ваздуха или под утицајем дроге, или која покушава унети у спортски објект алкохол, дрогу, пиротехничка средства, оружје или друге предмете погодне за ношење озледа или за стварање нереда и насиља; забранити гледаоцима прелаз из једног дела спортског објекта у други део; задржати гледаоца који се насилно понаша или другачије ремети ред и мир на спортском такмичењу и предати га полицији; онемогућити гледаоца у приступу у оне делове спортског објекта који нису намењени гледаоцима; лица затечена у почињењу прекршаја предати полицији.⁵⁹ Ради спровођења својих дужности редари су овлашћени: издати

---

⁵⁷ Видети чл. 7. Закона

⁵⁸ Видети чл. 11. Закона

⁵⁹ Због невршења својих дужности на фудбалској утакмици Хајдук – Ријека из марта месеца 2017. године, када су на терен ушао маскирани хулигани са палицом, против пет

упозорење и заповед; прегледати лице; привремено одузети предмете; утврдити личне податке; подвргнути утврђивању присутности алкохола у организму; забранити и спречити улазак у спортски објект; упорабити телесну снагу ако на други начин не могу одбити напад усмјерен према себи, према гледаоцима, према такмичарима и другим лицима, или напад усмерен на уништење или оштећење делова спортског објекта и његове опреме. Редари запосленици трговачког друштва које обавља заштитарску делатност имају и овлашћења прописане посебним законима. У опхођењу с гледаоцима редари морају бити пристојни и спремни на помоћ, не смеју бити под утицајем алкохола или опојних средстава нити смеју исказивати своју навијачку припадност.⁶⁰ Организатор спортског такмичења може уговорити с гостујућим клубом да послове редарске службе међу гледаоцима навијачима гостујућег клуба обављају и редари гостујућег клуба.⁶¹

Из претходно изнетих законских решења Републике Хрватске, која нису упоредно правно неуобичајена, може се уочити различит приступ безбедности спортских такмичења, посебно ризичних, и других јавних окупљања. Положај организатора јавног окупљања које није спортско такмичење у односу на организовање и ангажовање редара који ће се старати о реду и миру на јавном скупу је знатно „релаксиранији“ у односу на обавезе организатора спортских такмичења. Такав приступ не сматрамо неутемељеним, имајући у виду да су на спортским такмичењима ризици по безбедност учесника толико нарасли да се не могу у опште упоредити са ризицима који прате друге јавне скупове (ако изузмемо насилне политичке јавне протесте и демонстрације). На законска решења Републике Хрватске (као чланице Европске уније) смо указали, без детаљног упоређења са решењима из Закона о спречавању насиља и недолучног понашања на спортским приредбама Републике Србије,⁶² из разлога што мислимо да уколико се већ желело изменама Закона о приватно обезбеђењу да се „олакшају“ обавезе организатора јавних скупова у погледу осигурања безбедности учесника и трећих лица, онда је требало направити разлику између спортских такмичења и других јавних скупова, када је у питању ангажовање редара, уз много одређеније регулисање положаја редара и редарских служби на спорским такмичењима. То укључује и успостављање поштене равнотеже између интереса оних који покушавају остварити своје

редара и водитеља окупљања је покренут прекршајни поступак. <https://radio.hrt.hr/clanak/prijave-protiv-redara-hajduka-odgovorne-osobe-i-voditelja-okupljanja/140983/>

⁶⁰ Видети чл. 12. Закона

⁶¹ Видети чл. 13. Закона

⁶² Та решења смо детаљно анализирали у: Ђурђевић, Н., Оташевић, Б., *Редарска служба на спортским приредбама*, Правни живот, књ. 583, бр. 9/2016, стр. 549-564; Ђурђевић, Н., *Обавеза организатора спортске приредбе да образује одговарајућу редарску службу*, Безбедност, год. 54, бр. 1/2012, стр. 146-165; Ђурђевић, Н., *Слобода ...*, стр. 71-91.

право окупљања и општих интереса остатка заједнице, то јест примену начела сразмерности.⁶³

9. Легитимација службеника обезбеђења и редара

Чланом 63. став 4. Закона о приватном обезбеђењу утврђено је да службеник обезбеђења не мора да код себе има легитимацију када је ангажован као редар на јавном окупљању. То одговарајуће важи и за редара, у односу на одобрење за вршење редарских послова. Самим тим, службеници обезбеђења и редари нису дужни дати легитимацију на увид овлашћеном полицијском службенику или грађанину према коме примењују овлашћења утврђена законом, на њихов захтев. Такво решење није оправдано са становишта контроле законитости рада редарске службе, а посебно са становишта заштите Уставом и законима гарантованих права грађана у ситуацијама када се према њима примењују одређена овлашћења која задиру у њихова права. Грађанин мора имати право да затражи од редара да покаже легитимацију односно овлашћење (да се легитимише), на основу кога предузима одређену меру којом задира у права грађана (нпр. задржавање), како би грађанин могао у случају потреба да предузме одговарајуће правне радње у циљу заштите својих права према одговорном лицу.

10. Прекршајна одговорност

Чланом 78. ст. 1. тач. 4) Закона о приватном обезбеђењу утврђено је да ће се правно лице казнити новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара и заштитном мером забране обављања делатности у трајању од шест месеци до три године ако за послове редарске службе ангажује физичка лица без одобрења. Та одредба се односи и на правна лица организаторе јавних скупова која организују своје редарске службе (овај прекршај није обухваћен чл. 82. ЗПО). Новчана казна није спорна али је питање оправданости и спроводивости у пракси заштитне мере забране обављања делатности која би се изрекла уз новчану казну. Да ли је, на пример, реално да се парламентарној политичкој странци забрани до три године „обављање делатности“ зато што је у редарској служби коју је организовала при одржавању неког јавног партијског скупа ангажовала као редара и лице које нема одобрење? Или да се нпр. Фудбалском савезу Србије забрани обављање делатности до три године зато што је на спортској приредби коју је организовао ангажовано лице које нема одобрење? Реалније је било предвидети повећање новчане казне у случају поновљеног

---

⁶³ Видети, *OSCE/ODIHR – Venice Commission Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly, 2nd Edition, Study no. 568/2010, CDL-AD(2010)020, Strasbourg-Warsaw, 9 July 2010*, [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2010\)020-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2010)020-e)

прекршаја. Забрана обављања делатности је једино логична код професионалних организација за приватну безбедност.

*Nenad Đurđević, Ph.D., Full-time Professor
Faculty of Law, University of Kragujevac*

THE ENFORCEMENT OF ORDER MAINTENANCE IN PUBLIC GATHERINGS

Summary

According to the Law on Private Security of the Republic of Serbia, the idea of private security involves, inter alia, providing services and enforcement of order maintenance in public gatherings (steward security service). Those services can be provided only by juridical persons and entrepreneurs registered for private security enforcement, as well as juridical persons and entrepreneurs that have formed the internal security organisation for their own needs (self-protective activity). However, the internal security services cannot provide their services to others. A juridical person or an entrepreneur may be engaged in activities of order maintenance in public gatherings only on the ground and in terms of written contract made on public gathering where their services are to be provided. Such basic concepts of order maintenance in public gatherings accepted by the Law on Private Security (2013) and confirmed by the Law on Public Gathering (2016) was essentially amended or call into question the amendments of the Law on Private Security adopted at the end of 2018. Those amendments now allow the organisers of public gatherings to organise steward security service of their own under certain conditions where the service will be provided by the stewards engaged by them. In this paper, the author analyses new solutions of the Law on Private Security referring to conditions and ways to provide maintenance order services in public gatherings and above all he considers the issue how those legal provisions effect the security of the public gathering attendants and third persons.

Key words: *public gathering, services, order maintenance, steward, steward service.*

Литература

- Бурић, И., *Овласти особа које обављају послове приватне заштите у Републици Хрватској*, завршни рад, Велеучилиште у Карловцу, 2015.
- Ђурђевић, Н., *Обавеза организатора спортске приредбе да образује одговарајућу редарску службу*, *Безбедност*, бр. 1/2012.
- Ђурђевић, Н., *Слобода окупљања и пружање услуга одржавања реда на јавним скуповима*. Зборник радова: XXI век - век услуга и услужног права, књ. 7, Крагујевац, 2016.
- Ђурђевић, Н., *Законски оквир за борбу против насиља и недолечног понашања на спортским приредбама у Републици Србији*. Зборник радова: Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, књ. 6, Крагујевац, 2018.
- Ђурђевић, Н., Оташевић, Б., *Обавеза организатора да пријави спортску приредбу*, *Правни живот*, књ. 599, бр. 9/2017.
- Калем, Д., *Овластит особа које обављају послове приватне заштите*, *Сигурност*, вол 54. бр. 1/2012.
- Лазаревић, Љ., *Коментар Кривичног законика Републике Србије*, Београд, 2006.
- Милошевић, М., Младеновић, М., *Управљање правним ризицима као елемент корпоративне безбедносне политике*, *Српска политичка мисао*, бр. 3/2017.
- Никач, Ж., Корајлић, Н., Ахић, Ј., Бећировић, М., *Правна регулатива приватне безбедности на просторима некадашње СФРЈ, са освртом на последње промене у Србији*, *Криминалистичке теме*, бр. 3-4/2013.
- Оташевић, Б., *Обезбеђење високоризичних спортских приредби*, *Правни живот*, год. (LXIV), бр. 9/2015.
- Симовић, С., Манић, М., *Услуге приватног обезбеђења у Србији – економски значај*, Зборник радова: Савремени правни промет и услуге, Крагујевац, 2018.
- Стајић, Љ., Мандић, Г., *Неке контраверзе Закон ао приватном обезбеђењу*, Зборник радова Правног факултета у Новом Садру, бр. 2/2014.

[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2010\)020-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2010)020-e)
http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/doc/predlozi_zakona/2018/3330-18%20-Lat.doc

http://www.coe.int/t/dg4/sport/Resources/texts/sprec99.1_en.asp#TopOfPage
http://www.coe.int/t/dg4/sport/Resources/texts/Rec_2011_01_EN_Rec_safety_officers.pdf
http://www.coe.int/t/dg4/sport/Resources/texts/T-RV_2011_16_FINAL_Manual_safety_officer.pdf
https://www.iss.rs/rs/standard/?natstandard_document_id=60780
<https://radio.hrt.hr/clanak/prijave-protiv-redara-hajduka-odgovorne-osobe-i-voditelja-okupljanja/140983/>

Правни извори

- Закон о јавном окупљању, „Сл. гласник РС“, бр. 6/2016.
- Закон о приватном обезбеђењу, “Сл. гласник РС”, бр. 104/2013-8, 42/2015-3 и 87/2018.
- Закон о волонтирању, „Сл. гласник РС“, бр. 36/2010.
- Закон о раду „Сл. гласник РС, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење).
- Закон о спорту, „Сл. гласник РС“, бр. 10/16.
- Закон о јавном окупљању Хрватске, „Народне новине“, 128/99, 90/05, 139/05, 150/05, 82/11, 78/12.

Ненад Ђурђевић, Вршење послова одржавања реда на јавним скуповима
(стр. 359-394)

Закон о спрјечавању нереда на спортским натјецањима, „Народне новине“, 117/03, 71/06, 43/09, 34/11.

Правилник о програмима и начину обављања стручне обуке за вршење послова приватног обезбеђења и редарске службе, „Сл. гласник РС“, бр. 15/2019.

Правилником о стручно оспособљавању за обављање одређених стручних послова у спорту, „Сл. гласник РС“ бр.8/2013.

Правилник о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности, „Сл. гласник РС“, бр. 42/2017.

Правилник о оспособљавању особа које обављају послове реда на спортским натјецањима, „Народне новине бр. 117/03.